

Školitelský posudek na Mgr. Alenu Fidlerovou

(Disertační práce: *Raněnovověké rukopisy v českých muzeích a možnosti jejich využití pro výzkum českého jazyka a literatury 17. a 18. století*)

Mgr. Alena Fidlerová byla interní doktorandkou Ústavu českého jazyka a teorie komunikace FF UK v Praze od roku 2000 do září 2003; od října 2003 přešla do kombinovaného studia. Jejím školitelem byl prof. Alexandr Stich, a to až do svého úmrtí v roce 2003; poté byl jmenován jejím školitelem prof. Karel Kučera. Během své doktorandské přípravy průběžně plnila schválený individuální studijní plán a konzultovala se svými školiteli. Její odborné zájmy, soustředěné již v době magisterského studia na Filozofické fakultě především na zkoumání starší češtiny, se výrazně rozvíjely a prohlubovaly v postgraduálním studiu a široce se uplatňovaly i v praxi, zejména při mnohaleté, dosud pokračující práci na *Repertoriu rukopisů 17. a 18. století z muzejních sbírek v Čechách*.

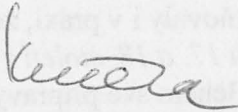
Během své přípravy v postgraduálním studiu Mgr. Fidlerová získávala i další odborné zkušenosti nad rámec svého studijního plánu (studijní pobyt na Universität Hamburg v roce 2001; na Universität Wien v roce 2003 a řada kratších pobytů na dalších zahraničních univerzitách, např. v Mnichově nebo Pilscsabě). Od roku 2001 získávala Mgr. Fidlerová také zkušenosti a pedagogické, a to při výuce v seminářích vývoje českého jazyka a historické mluvnice, staroslověnštiny, stylistiky, historických kořenů současné češtiny, při vedení přednášky Vývoj českého jazyka, při výuce ve volitelných seminářích v Ústavu českého jazyka a teorie komunikace a na Ústavu české literatury a literární vědy FF UK (úvod do studia starších českých rukopisů a tisků, raněnovověká filozofie jazyka, dějiny české gramatografie a lexikografie, analýza textů 17. a 18. století). Doktorandka rovněž vedla školení studentů pro práci na soupisu raněnovověkých rukopisů a realizovala řadu příležitostných přednášek a seminářů na PedF UK, v Univerzitě třetího věku, v Kruhu přátel českého jazyka a v rámci kursu rétoriky pro učitele. V rámci své pedagogické činnosti se autorsky podílela na tvorbě učebního textu „Základy staroslověnštiny“ (Fidlerová – Kučera – Rejzek, Praha: FF UK 2004).

Doktorandčina výzkumná práce souvisela s orientací její vědecké přípravy a soustřeďovala se do několika grantových projektů: Mgr. Fidlerová se podílela na řešení mezioborového doktorského grantového projektu „Jazyky, literatura a kultura v českých zemích od pozdního humanismu po osvícenství“ (2003 – 2006, GA ČR 405/03/H052), dále grantového projektu „Komplexní filologický výzkum jazyka a literatury 17. a 18. století ve střeoevropských souvislostech“ (1998–2003, GA ČR 405/98/K032); v letech 2005–2007 pak byla hlavní řešitelkou grantu „Příprava a vydání Repertoria rukopisů 17. a 18. století z muzejních sbírek v Čechách II (K–O)“ (GA ČR 405/05/0449). Dílčí výsledky svého výzkumu publikovala jednak ve čtyřech svazcích *Repertoria*, jednak formou konferenčních příspěvků a přednášek na domácích i mezinárodních konferencích a dalších fórech.

Původní téma disertace Mgr. Fidlerové („Jazyk kantorské slovesné tvorby 2. poloviny 18. století a 1. čtvrtiny 19. století na příkladu českých vánočních pastorel“) bylo z důvodů dlouhodobé intenzivní angažovanosti doktorandky na soupisu rukopisů 17. a 18. století a na přípravách tohoto soupisu pro publikaci změněno na téma předkládané disertační práce („Raněnovověké rukopisy v českých muzeích a možnosti jejich využití pro výzkum českého jazyka a literatury 17. a 18. století“). Vzhledem k povaze tohoto tématu má její disertace dvě části (jednak vlastní studii, jednak část textu *Repertoria* II, za kterou je doktorandka autorsky a redakčně zodpovědná, přibližně v rozsahu 560 stran). Jde o práci, v níž se doktorandce podařilo zhodnotit možné metody

přístupu k rukopisnému materiálu v českých muzejních sbírkách se zřetelem k jeho využití pro výzkum jazyka a literatury 17. a 18. století jako součásti komplexního bádání o kultuře raného novověku s uplatněním metod současných interdisciplinárních směrů, jako je historická antropologie, věda o kultuře, studium lidové kultury a historická sociolingvistika. Autorka sumarizuje – i když v řadě případů nevyhnutelně jen náznakově – dosud prakticky neznámé a nevyužité možnosti, které tento materiál nabízí pro jednotlivé diachronní bohemistické disciplíny např. v oblasti vývoje pravopisu a hláskové, morfologické a syntaktické stavby češtiny, dále v oblasti historie zeměpisných a osobních jmen, historické stylistiky, při zkoumání poměru mezi dobovými rukopisy a tisky aj. Jako celek představuje předložená disertace významný podnět pro budoucí výzkum ve zmíněných oblastech a jako takovou ji doporučuji vřele k obhajobě.

V Praze 27. 3. 2008

prof. PhDr. Karel Kučera, CSc.,
školitel